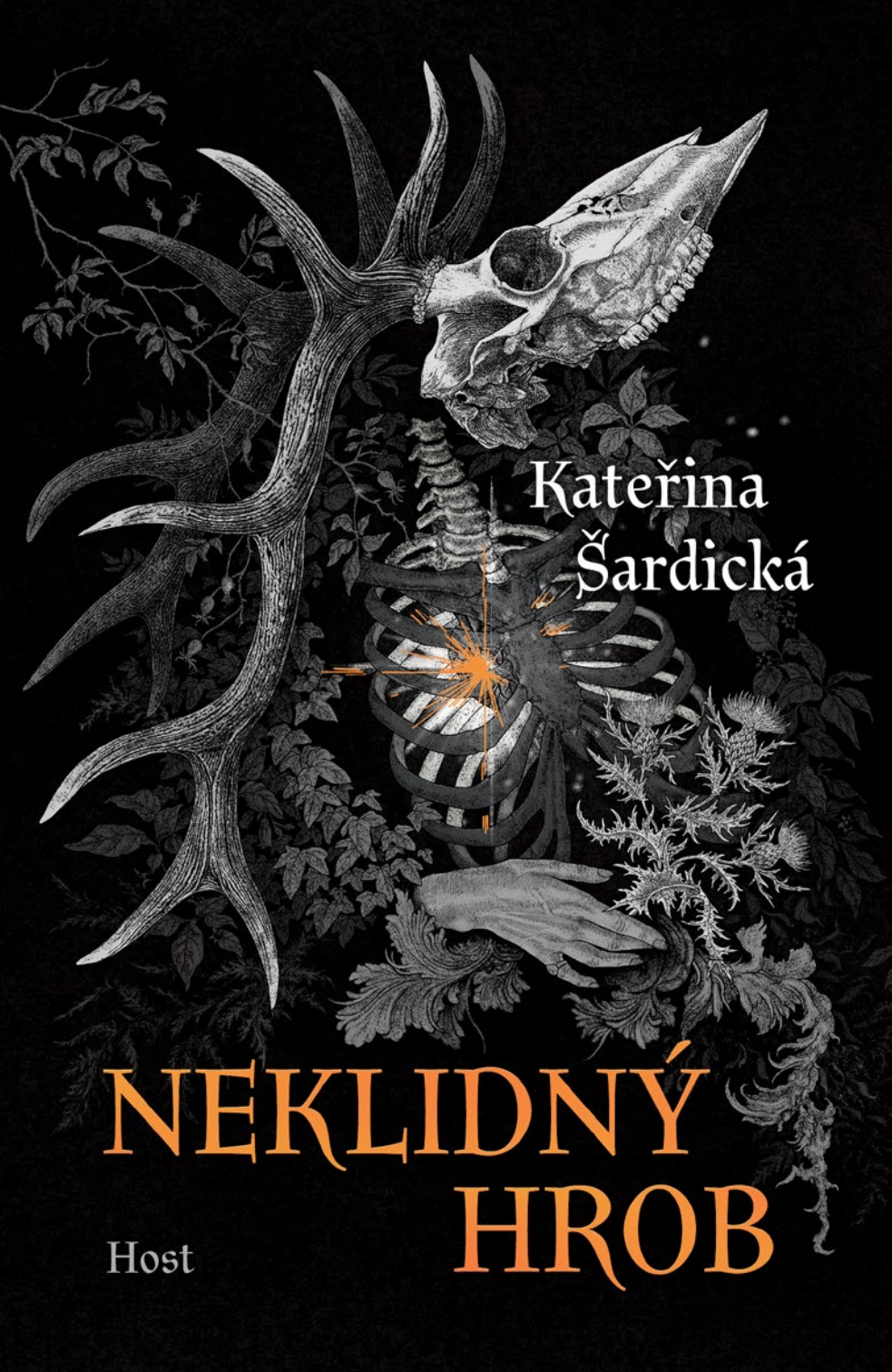

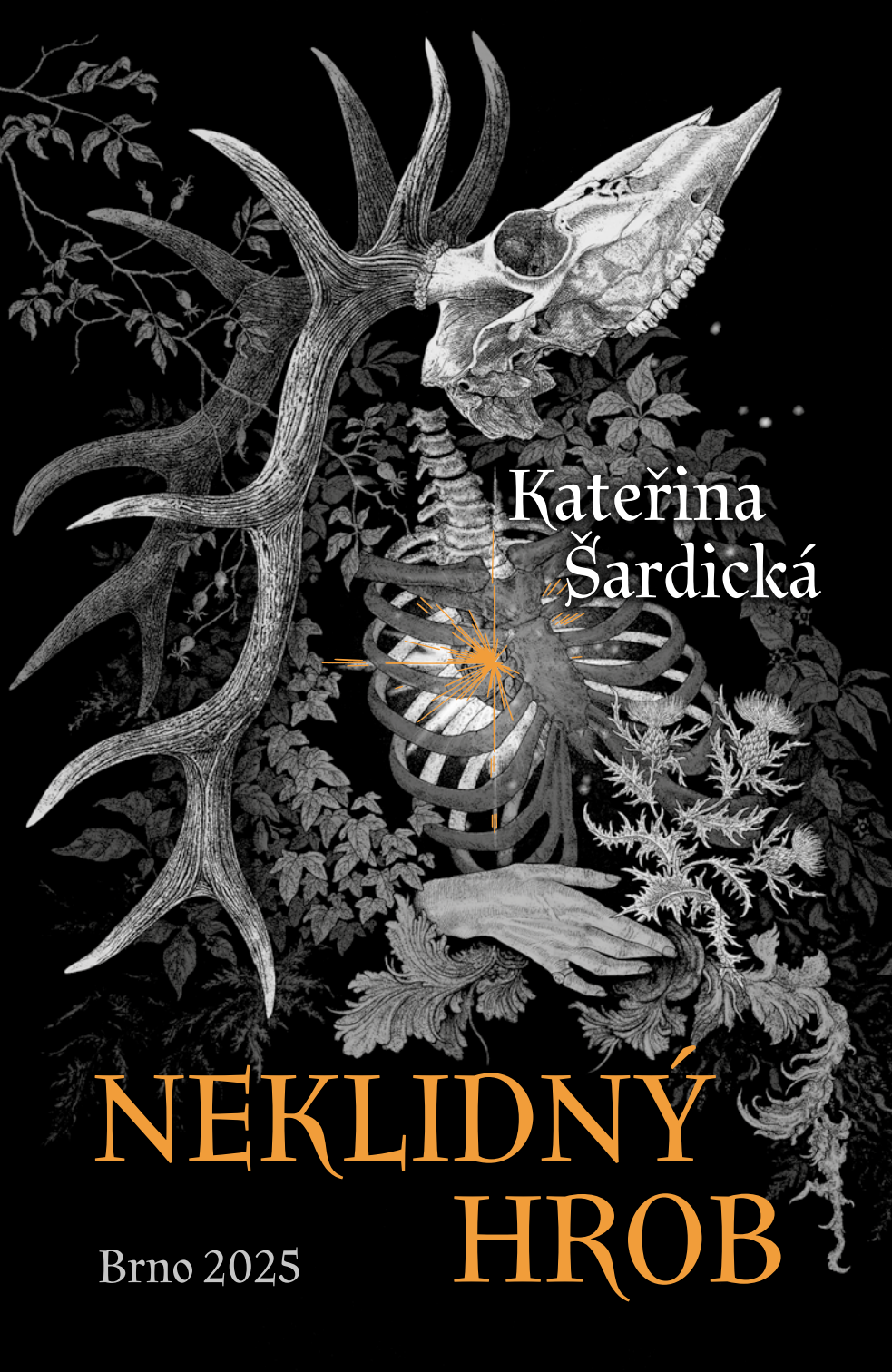

Kateřina
Šardická

NEKLIDNÝ HROB

Host

Kateřina
Šardická

NEKLIDNÝ HROB

Brno 2025

© Kateřina Šardická, 2025
Cover illustration © Štěpánka Coufalová, 2025

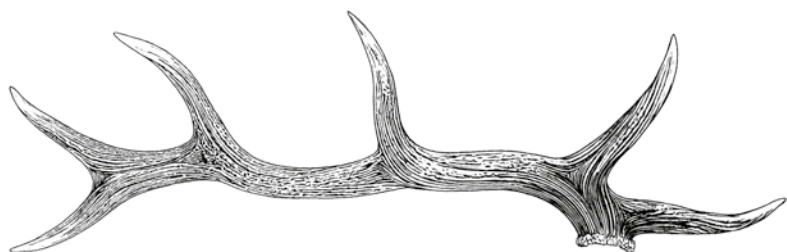
© Host — vydavatelství, s. r. o., 2025
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-2912-4 (PDF)
ISBN 978-80-275-2913-1 (ePUB)
ISBN 978-80-275-2914-8 (MobiPocket)

Danovi.

*A taky každému, kdo se někdy bál, že ho
při plavání neviditelné ruce stáhnou pod hladinu
a on už se nikdy nevynoří.*

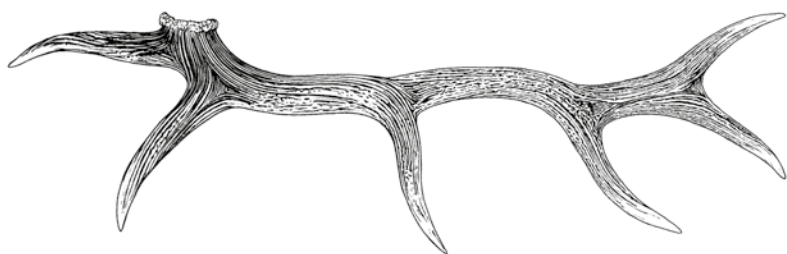
*Ušlyšel jsem ten blas a víc už nevím — promluvil na mě, jak jsem
seděl ztuhlý strachem uprostřed neznámého hřbitova, mezi popadanými
náhrobky a zpusťnými hroby zarostlými bylím, v ohavných mlžných
výparech — slyšel jsem jej zřetelně vycházet z blubiny oné zatracené
hrobky, kterou jsme otevřeli, zatímco jsem pozoroval, jak beztvaré
stíny požírající mrtvá těla tančí pod prokletým ubývajícím měsícem.*

H. P. Lovecraft

Část první

HNILOBA

*Život a smrt se mi jevily jako imaginární
meze, které prolomím a vnesu do našeho
temného světa proud jasu.*

Mary Shelleyová

Kapitola první

TEATRO ANATOMICO

Glasgow, 1887

Anselm Godwin zabil svého bratra dvakrát.

Poprvé to byla nešťastná náhoda. Podruhé to udělat musel. Ani jednou nečekal, že se něco takového stane. Právě teď se však nacházel teprve mezi těmito dvěma okamžiky a netušil, k čemu všemu směřuje.

Seděl shrbený v lavici a drobným těsnopisem se snažil vměstnat do notesu na svém klíně co nejvíc poznámek. Na smrt v tu chvíli myslel, to ano. Ale přemítal o ní čistě z vědeckého hlediska.

Posluchárna Glasgowské univerzity byla toho jarního odpoledne narvaná k prasknutí. Na dubových vyřezávaných lavicích se tísnili medicí ze všech ročníků, natahovali krky jeden přes druhého a napjatě naslouchali výkladu. Za normálních okolností by bylo tu a tam slyšet tlumené mumlání, možná by si někdo bezmyšlenkovitě odkašlal a nepochybně by se našel alespoň jeden student, který by se vrtěl, vrzal lavicí a ostatní by tím vytácel k nepřítomnosti celou přednášku. Dnešek byl ale výjimečný — dnes si nikdo nedovolil přijít pozdě nebo snad dát najevo únavu nepřítomným výrazem. Dnes všichni dychtivě hltali slova přední lékařské kapacity, samotného doktora Josepha Listera. Co na tom, že většina studentů v druhé polovině akademického roku zaostávala s povinnou četbou. Jeden jako druhý dlouhé týdny v zoufalém pokusu co nejvíc se učit ke zkouškám odkládali spánek a drželi se z posledních sil. Toto ale bylo odpoledne, na které čekali celý semestr, někteří celé dosavadní studium.

Anselm spolu s ostatními prváky seděl až úplně nahoře v koutě, odkud na operační stůl uprostřed sálu sotva dohlédl. Špatná místa byla daň za to, že patřili k nejmladším na fakultě. Když chirurg poprvé řízl skalpelem do obnaženého ženského těla, první dvě řady studentů se zvedly aablokovaly výhled ostatním.

„Hlava! Hlava!“ zahulákal někdo a studenti v prvních řadách se okamžitě začali ohrazovat.

„Prosím vás, pánové, chováte se jako zvěř,“ napomínal je jeden z přihlížejících profesorů. „Posaďte se, ať vidí i zadní řady.“

Doktor Lister se nevrátil k výkladu, dokud se znovu neuklidnili. Jeho hlas byl klidný a zvučný. Během přednášky okázale ignoroval řečnický pulník a raději chodil v kruzích tam a zpátky a udržoval se studenty oční kontakt. Operace uprostřed místnosti jako by si nevšímal. Anselm byl rád, že sedí dostatečně daleko a existuje tak mizerná šance, že ho doktor vyzve k odpovědi na některou ze svých všetečných otázek, kterými ostatní studenty trápil. Po každé, když do jejich rohu během přednášky dopochodoval, sklopil pro jistotu hlavu ke svým poznámkám. Problémem nebylo, že by odpovědi na doktorovy otázky neznal — pečlivě se na přednášku připravoval dny i noci. Přečetl všechny studie o antisepsi, které Lister publikoval — i ty, které z jeho práce vycházely. Obrátil univerzitní knihovnu vzhůru nohama, aby mu nic neuniklo. Hlásit se o slovo nezvládal kvůli své vnitřní nejistotě. I po roce na univerzitě se tu cítil nepatřičně a z už tak mizerného spánku ho v noci budil pocit viny, že sem nepatří. Ten pocit v něm rostl, šířil se mu každým úderem srdce do celého krevního oběhu a trávil mu mysl.

Pravdou bylo, že sem skutečně nepatřil. Místo, na kterém právě seděl, židle u pracovního stolu v knihovně ani postel na koleji nebyly jeho. Náležely někomu jinému.

„Vidíš něco?“ šeptl mu do ucha nervózně jeho soused a spolubydlící George Pippin. Vypadal, že mu oči samým mhouřením zapadly dovnitř obličje.

Anselm zavrtěl hlavou a dál se věnoval svým zápiskům. George frustrovaně vydechl a pokusil se naklonit o něco blíž. Vysloužil si

pohoršené pohledy mediků sedících o řadu před nimi, kteří mu dali jasně najevo, že přes ně to nepůjde.

Ve skutečnosti Anselm Georgovi lhal, neměl s výhledem potíží. Jeho oči se dokázaly perfektně přizpůsobit šeru i vzdálenosti. Pravidelné víkendy strávené s otcem na lovu se vyplatily. Nedohlédl sice přímo na každý řez, který chirurg provedl, ale oproti Georgovi měl navíc nespornou výhodu v tom, že věděl, jak zákrok probíhá. Tedy teoreticky.

Operační sál Glasgowské univerzity vypadal víceméně stejně jako na jakékoli jiné lékařské fakultě. Tvořilo ho pódium s operačním stolem, částečně obehnané půlkruhovými ochozy, které se postupně zvedaly k velkému stropnímu světlíku osvětlujícímu prostor dole. Dnes ale těžké šedé mraky zakryly slunce a místnost bylo potřeba dosvítit plynovými lampami. Jako v divadle. Ne nadarmo se mezi studenty učebně neříkalo jinak než *teatro anatomico*. Stůl uprostřed, na kterém právě ležela rozřezaná nehybná žena, byl němým svědkem předchozích operací a pitev. Anselm i v šeru zřetelně viděl, jak krev z pacientčina těla dopadá na zem a vsakuje se do pilin, které před pár hodinami právě pro tyto účely jeden z jeho spolužáků na příkaz profesora okolo vysypal.

„Pamatujte, že čistý sál rovná se živý pacient. Klíčové je použít kyselinu karbolovou. Důkladně jí umyjte všechny chirurgické nástroje. Pokud vám upadne skalpel a vy ho budete chtít ještě použít, umyjte ho znovu. Ba dokonce kyselinu rozprašte po operačním sále a čistěte jí pacientovy rány,“ apeloval na ně doktor Lister. „Pamatujte, že pacienty máme zachraňovat, ne je zabíjet svým nezodpovědným chováním.“

Anselmovi se zlomil hrot plnicího pera. V jednu chvíli pozoroval, jak se mu inkoust rozpíjí do velké kaňky, vzápětí ale na sobě ucítil něčí pohled a zvedl hlavu. Doktor Lister ho upřeně sledoval. Znervozněl. Opravdu se dívá na něj, nebo se mu to zdá?

Máme zachraňovat, ne zabíjet svým nezodpovědným chováním.

Ta chvíle trvala zlomek vteřiny. Vševidoucí oči se zadívaly jinam. Doktor Lister už zase pochodoval po sále a operace za jeho zády špěla ke svému konci.

„Tady, vidíte?“ pobízel je přednášející, aniž by se sám k výjevu otočil. „Tou gumovou hadicí bude odcházet hnis z pacientčina těla ven a zabrání se tak infekci, která by se za jiných okolností v oblasti hrudníku objevila.“

Několik studentů uznale zamručelo, někdo dokonce zatleskal. *Teatro anatomico* odehrálo další ze svých představení.

Když se konečně dostal ven z fakulty, slunce dávno zapadlo a na Gilmorehill se snášela vlhká tma. Anselm zkontroloval čas na kapesních hodinkách. Přednáška se pochopitelně protáhla, ale když si pospíší, ještě by mohl stihnout vrátit knihy do knihovny a zastavit se pro nevyzvednutou objednávku v apotéce ve městě. Strčil ruce do kapes kabátu a přidal do kroku. Ostrý vítr dubnového podvečera se mu zahryzl do tváří. Proklínal se, že si ráno nevzal šálu a nechal se uchlácholit falešnými slunečními paprsky. Zima z Glasgow ještě rozhodně neodešla. Na okamžik zvažoval, jestli se nevrátí na kolej a lépe se neobleče, ale to by znamenalo, že se potká se svými spolubydlícími a bude muset předstírat zájem o konverzaci. Zvykl si chodit co nejpozději, ideálně v noci, když se každý z nich tiše učil ve svém pokoji a na nikoho tak nenarazil.

Vydal se přes travnaté nádvoří do knihovny. Zvony ve věži začaly odbíjet. Čas večere se nachýlil a studenti se rychle přesouvali do jídelny. Uvědomil si, že má taky hlad, a cestou po schodišti do hlavní budovy knihovny přemítal nad tím, kdy naposledy jedl. Určitě vynechal oběd; před ukázkami operací nebo pitev pro jistotu nikdy nejedl. Dost na tom, že mu Andrew Sharp pozvracel záda hned při první amputaci, kterou prováděli. A to dokonce dřív, než došlo na samotný řez pilou. Musel pak ve smradlavé košili vydržet celý zbytek výuky a na konci dne se chtělo zvracet už i jemu. Od té doby celý jejich ročník před zákroky nejedl a vzájemně si tím prokazovali ohleduplnost. Raději omdlávali hladem.

Oběd tedy neměl a snídani odbyl hrnkem čaje s mlékem a nějakým okoralým kouskem koláče, který si předchozí den odnesl od

večeře. Nebo to bylo už den předtím? Nevzpomínal si. Od chvíle, kdy dorazil do Glasgow, mu čas splýval. Studium medicíny na ně kladlo příliš mnoho nároků, chamtivě si ukradlo celou jejich osobnost, ať chtěli, nebo ne. I když sotva stál na nohou, i když by dal cokoli za teplou večeří od jejich hospodyně paní Patmoreové (ach, jak se mu stýskalo po její sváteční pečení) a celé své jmění klidně utratil za řádných devět hodin spánku ve své vlastní posteli, na kterou byl zvyklý, věděl, že nic není důležitější než jeho studium. A tak poslušně otevřel dvoukřídlé dveře do knihovny a vydal se přímo k výpůjčnímu pultu.

Pan Trout, knihovník, se právě hrbil nad nějakým objemným svazkem, jehož hřbet pečlivě kontroloval pod světlem petrolejové lampy. Bledé rty měl stažené do úzké linky, mezi očima hlubokou vrásku od soustředění. Vypadal velmi přísně. Jakmile Anselma zaregistroval, jeho výraz se uvolnil.

„Neříkejte, že jste je všechny stihl přečíst, pane Godwine.“

„Nebylo jich zase tolik.“

„Pokud budete tímhle tempem pokračovat, brzy vám nebudu mít co nabídnout.“

Anselm vytáhl z kožené brašny stoh několika lékařských knih a položil je na stůl. Pan Trout je převzal a začal jednu po druhé kontrolovat. Výtisků od každého titulu bylo málo a na některé se čekala dlouhá fronta. Šly z ruky do ruky a ne všichni studenti s nimi nakládali opatrně. Pan Trout ale věděl, že tento mladý medik je vrací v dobrém stavu. Byl v knihovně častým návštěvníkem a nikdy s ním neměl problém.

„Tohle je povinná četba až pro třetí ročník,“ poklepal pan Trout prsty na knihu o patologii.

„Nemám rád překvapení,“ odušil Anselm tónem, který nechal knihovníka na pochybách, zda to myslí vážně, nebo se pokouší o vtip.

„Vypadá to, že jsou v pořádku, ano. Budete si rovnou přát něco dalšího? Nebo jdete studovat?“

Anselm se zadíval za knihovníkovu záda do honosné čítárny. Několik studentů před zkouškami, většinou z posledního ročníku,

se pilně učilo. Halou se neslo škrábání per o papír a zuřivé šustění stran. Představa, že se k nim přidá, ho lákala. Měl knihovnu po setmění rád, obzvlášť v době večere, kdy se vyliidnila, a on v ní někdy až do zavírací doby zůstal sám. Dnes ale musel studium oželeť.

„Říkal jsem si, jestli byste mi pár knih nemohl připravit na zítřejší ráno,“ požádal knihovníka.

„Ale jistě, mohu vidět seznam?“

Anselm vytáhl z brašny pečlivě přeložený papír. Pan Trout zběžně názvy knih prolétl. Zarazil se. Vráska mezi očima byla zpátky. Anselm přesně věděl, co ho vyvedlo z míry.

„Máte je k dispozici?“ pokusil se o klidný tón.

„Ano, ale... to nejsou tituly pro studenta medicíny.“

„Myslel jsem, že knihovna je veřejným místem a smím si půjčit cokoli.“

„Jistě, samozřejmě,“ souhlasil pan Trout úslužně, „jako student na to máte právo. Já jen, že... promiňte mi mou troufalost... *některé* z těch knih nejsou zrovna akademické povahy.“

Anselm neodpovídal. Pan Trout si nervózně odkašlal.

„Totiž... upřímně řečeno, nebudu zastírat, že *některé* z těch titulů vůbec nepovažuji za vhodné pro akademickou knihovnu. Důrazně jsem proti sekci této literatury protestoval. Cožpak mezi učebnicemi světových kapacit a studiemi odborníků mají místo pochybné pohanské příručky...“

Anselm mu skočil do řeči. „Seženete mi je, nebo ne?“

Pan Trout se zarazil uprostřed věty. Po chvíli váhání přikývl.

Anselm mu poděkoval, a než knihovník stačil říct cokoli dalšího, otočil se na patě a odešel.

Glasgowský univerzitní kampus se na vrchol Gilmorehill přestěhoval teprve nedávno. Snad aby vedle ostatních univerzit v Británii vypadal stejně váženě, nechali hlavní budovy univerzity postavit v rádobě gotickém stylu — pochopitelně za pomoci soudobé důmyslnosti, která je zároveň pozvedla na nejmodernější školu široko daleko.

Místní se shodli na tom, že univerzita se svým okolím poměrně rychle splynula a že vytváří dojem, že na tom místě stojí prostě odjakživa.

Anselm měl univerzitní čtvrt rád, i když ani zdaleka nepřipomínala domov. Za příznivého počasí sedával u řeky a četl si na čerstvém vzduchu, často se potloukal po městě a jen tak zíral do výloh krámků a lahůdkářství. Hodně chodil, protože se mu v pohybu jednou dobře přemýšlelo, jindy zase nemyslel na nic a prostě jen šel a nechal nohy, aby ho nesly.

I teď krácel z kopce dolů do města. Za okny pěkně udržovaných domů s předzahrádkami se rozsvěcely lampy jedna po druhé, jak se rodiny začaly scházet po celém dnu u večere. Zdejší čtvrt patřila v Glasgow k těm lepším, ve spoustě domů bydleli akademici s rodinami, a tak se rytmus přizpůsoboval životu na univerzitě.

Napadlo ho, jestli si přece jen nechytne drožku, aby měl pochůzky rychleji za sebou, ale pak jako vždy zvítězila touha sebe sama potrestat. Zasloužil si, aby mu byla zima. Zasloužil si, aby prochladl, onemocněl a strávil týden na lůžku. Zasloužil si, aby se jeho tělo zmítalo v horečkách, aby blouznil a prosil o slitování. Anselm byl přesvědčený, že by si za to, co udělal, zasloužil mnohem víc.

„Pane Godwine!“

Z pochmurných myšlenek ho vyrušil něčí hlas. Ohlédl se přes rameno a spatřil profesora Jenkinse, který právě vystupoval z kočáru. Posunkem mu naznačil, ať přistoupí blíž. Anselm se neochotně o pár kroků vrátil. Profesor Jenkins mezitím zaplatil drožkáři pár mincí a kočár se rozjel s hlasitým rachotem ulicí nazpátek k městu. Až potom si profesor pečlivě urovnal kabát, usadil klobouk a zvedl ze země koženou tašku. Anselm po celou dobu mlčky zíral do země.

„Vracím se z Edinburghu,“ odpověděl na otázku, kterou nikdo nepoložil. „Příšerná cesta, málem jsem ze sebe vytřepal duši, příště snad pojedu vlakem. Znáte Edinburgh? Ale co to plácám, jistěže znáte. Vaše rodina odtamtud původně pochází, že ano? Vyřídte otcí mé pozdravy.“

Anselm se zdvořile pousmál.

„Byl jste na přednášce doktora Listera?“ zeptal se profesor Jenkins.

„Ano, pane. Ostatně jako celá fakulta.“

„A co tomu říkáte?“

Anselm pečlivě volil slova. „Práce doktora Listera si cením, pane. Jeho poznatky jistě ovlivní směr, kterým se chirurgie bude nadále ubírat.“

Profesor Jenkins se zhoupl na špičkách. „Diplomatická odpověď. Bezpochyby máte pravdu. Věřil byste, že ještě před pár lety se všichni jeho výzkumu smáli? Považte... představa, že doktoři jsou ti, co zabíjí své pacienty, protože si nemýjí nástroje. Málem ho tenkrát upálili. To už je náš úděl, přinášet průkopnické myšlenky, které vzbuzují vášně.“

Svému vtipu se hlasitě zasmál, když ale Anselm nereagoval, zase rychle zmlkl.

„Chtěl jsem s vámi o něčem mluvit, pane Godwine,“ změnil tón na důvěrný. „Jste velmi dobrý student. Chytrý, pilný, na hodiny se připravujete poctivě a řez vedete klidně, máte slušné vyhlídky. Ostatní profesori jsou s vámi také spokojeni.“

„Děkuji, pane profesore.“

„Mezi námi, lehce mě znepokojují vaše *vedlejší* zájmy.“

„Vedlejší zájmy, profesore?“

Profesor Jenkins si znovu uhladil kabát. „Víte, my jsme muži vědy, pane Godwine. Věříme ověřeným faktům. Jedině tak můžeme lidstvu nabízet své lékařské služby. Musí v nás mít důvěru, musí být přesvědčeni, že stojíme nad nimi, že umíme víc, že víme víc a že nad námi je jen Bůh. Všechno, co jsme vybudovali, se opírá o staletí výzkumu, pokusů a bádání.“

„Nechápu, kam tím...“

„Vaše esej citující bezvýznamnou hororovou slátaninu?“ pobouřil se profesor. „To jste nemohl myslet vážně, že ta ženština se při tom svém *pokusu* o psaní opírala o reálný vědecký případ stvoření člověka ze zbytků mrtvol. Vždyť je to jen laciný brak. Z lékařského hlediska...“

„Já jsem netvrdil, že Mary Shelleyová napsala vědeckou práci,“ hájil se Anselm. „Chtěl jsem jen poukázat na možné důsledky vědeckých experimentů a na sobecké uvažování moderního člověka. Snažíme se pokořit přírodu, ošálit ji, a tato snaha se zcela přirozeně

otiskla i do literatury. Když se nad tím zamyslíte, její myšlenky stojí na reálných obavách.“

„Pane Godwine,“ zarazil ho profesor Jenkins ostře. „Pokud jste se chtěl zabývat literaturou, možná jste měl studovat jiný obor. Pro tentokrát to nechám být, ale očekávám novou esej, která bude pracovat s relevantními zdroji. Rozumíme si?“

„Ano, pane.“

Profesor Jenkins přikývl a s o něco přátelštějším výrazem prošel brankou ke svému domu. Anselm chvíli otálel na místě. Už mu nebyla zima, tváře mu hořely vzteky.

V apotéce nechal víc peněz, než měl v úmyslu. Ne že by snad musel obracet každou libru, částka, kterou mu rodiče na studium poskytli, byla více než štědrá. Bylo to ale poprvé, co se staral sám o sebe, kdy opustil bezpečné zdi rodinného sídla a musel se naučit, že každý den nemá připravenou snídani, že postel se sama neustele a že když si něco nekoupí, nikdo to za něj neudělá. Ten pocit svobody byl neobvyklý, ale veskrze radostný.

Na kolej se vracel s hromádkou úhledně zabaleného nákupu a s papírovým pytlíkem plným *scones*, které se mu podařilo ulovit v pekárně. Právě zavírali a pekař se chystal neprodané zboží sesypat do pytle, kterým pak krmil prasata. Anselm mu ale na poslední chvíli zamával před nosem měšcem a pekař se nenechal přemlouvat — obzvlášť když mu zaplatil, jako by dostal zboží čerstvé. *Scones* byly jeho oblíbené; nic se sice nevyrovnalo těm od jejich hospodyně, podávaným s džemem a smetanou, ale tyhle nebyly o mnoho horší. Jeho prázdný žaludek by teď ostatně vzal zavděk klidně i kamením, jen aby měl co zpracovávat. Cestou nazpátek tak zapomněl na rozhovor s profesorem a už se jen těšil, až si uvaří šálek čaje a první sousto drobného sladkého těsta s rozinkami se mu rozplyne na jazyku.

V prostorách koleje to bzučelo jako v úle — studenti se vraceli z večere a měli náladu na družení, než se všichni zase rozprchnou do svých pokojů k učebnicím. Anselm našel své spolubydlící ve

společenské místnosti. Andrew Sharp a Otto Warden se věnovali partii šachů, zatímco George Pippin je sledoval zpovzdálí se sklenicí whisky. Nejspíš už měl řádně upito, jeho obličej vykazoval značnou míru únavy a nesoustředění.

„Tady ho máme, hvězdu ročníku!“ přivítal Anselma zvesela a málem si obrátil obsah sklenice do klína.

„Tady už má někdo dost.“

Pippin místo odpovědi nahnul sklenici znovu k ústům a vzápětí se pobryndal.

„Nechceš se přidat?“ nabídl mu Andrew velkoryse a ukázal na láhev na stolku. Zkoušeli ho do studentských radovánek zapojit po každé; až ho to dojímalo. Anselm se k nim ale nikdy nepřidal. Přišel se na univerzitu vzdělávat, na zábavu neměl čas.

„Ne, díky. Užijte si to.“

Chystal se zamířit rovnou do svého pokoje, ruku už měl na klice, když za ním George ještě něco nesrozumitelně houkl.

„Co jsi říkal?“

„Že ti přišel dopis...“ mávl George nevzrušeně rukou směrem ke komodě, kam si vzájemně odkládali poštu, pokud nebyl adresát k zastížení. „Asi něco z domova.“

Srdce se mu divoce rozbušilo, ale navenek nedal nic najevo. Udělal několik kroků přes místnost. Odložil své nákupy, ruce se mu třásly. Obálka nadepsaná úhledným rukopisem jeho otce ležela na výtiscích dnešních novin.

Obálka s vypůjčeným jménem.

Chtěl si dopis přečíst v soukromí za zavřenými dveřmi, ale nevydržel čekat. Roztrhl pečeť s rodinným erbem rodu Godwinů a vytáhl malý lístek o velikosti navštívenky. Dopis byl velmi stručný.

Matce se přitížilo. Očekáváme tě.

Jelen v záhlaví papíru byl rozmazaný, jako by pisatel spěchal a rukou neopatrně setřel inkoust. Jeho otec nikdy příliš neplýtvал slovy. Věděl, co musí napsat, aby Anselma dostal zpátky do Grimhole. *Očekáváme tě. Žádné: Vrať se. Chybíš nám. Prosím, přijed'. Neměl na vybranou. Vzteky vrazil lístek do obálky a pak ji bezmyšlenkovitě rozcupoval.*

„Ezro? Všechno v pořádku?“

V první chvíli nereagoval. Ještě stále si nezvykl.

„Ezro?“

Anselm se konečně otočil. Přinutil se nasadit neutrální výraz. Andrew a Otto přerušili hru. George odtáhl sklenku od úst. Všichni tři ho nejistě pozorovali. Obvykle příliš mnoho emocí neprojevoval.

„Všechno v pořádku,“ ujistil je co neklidnějším tónem. „Omluvte mě, půjdu si lehnout.“

Spěšně posbíral své věci a zmizel v pokoji.

I po roce na univerzitě se tu cítil nepatřičně a z už tak mizerného spánku ho v noci budil pocit viny, že sem nepatří.

Ten pocit v něm rostl, šířil se mu každým úderem srdce do celého krevního oběhu a trávil mu mysl.

Ten pocit byl naprosto oprávněný.

Anselm Godwin sem nepatřil. Nepatřil sem, protože si vypůjčil bratrovo jméno.

Kapitola druhá

HROBNÍKOVA DCERA

Hůrka, několik mil od Grimhole

Ada Selwynová neměla ráda, když mrtvola ještě dýchala.

Obzvlášť pokud se kvůli ní vláčela až do nepřístupných kopců za údolím Gleann a' Mhallaichte. Když k ní dorazila zpráva o čerstvě zemřelém, obvykle se ujišťovala, že kněz už dal své poslední pomazání a přivolaný lékař konstatoval smrt. Nejednou se jí stalo, že přijela pro zaručeného nebožtíka a ten si ještě zvesela dožíval. V ideálním případě jí doktor Baxter poslal mrtvého rovnou a ona se nemusela nikam trmácet. Jenže ne ke každé mrtvole lékař chodil — když loni starého kostelníka zabil padající zvon a rozdrtil mu hlavu na kaši, nikdo se neobtěžoval doktora Baxtera rušit při hraní whistu U Kouřícího králíka, kam chodil každý pátek. Byla to Ada, kdo sbíral úlomky jeho lebky po celé zvonici a vytíral cáry mozku smrdutým hadrem. Doktor Baxter ostatně jezdil jen k umírajícím, kteří si jeho služby mohli dovolit. Lékařské potvrzení, že máte doma mrtvolu, nebylo zadarmo. Zaplatili si ho většinou ti, kteří si chtěli být jistí, že se jim příbuzný omylem nevydrápe z rakve. Ať už z lásky k němu, nebo z obavy, že ještě není konec a oni si brousí zuby na dědictví předčasně. Ne že by pohřbívání zaživa bylo na denním pořádku. Jednou nebo dvakrát se ale přihodilo, což bylo pochopitelně politováníhodné a kšefty pak utrpěly.

Proto Ada dýchající mrtvoly nesnášela. Znamenaly komplikace. Bohužel k jedné takové právě dorazila.

„Jak jako žije?“ zopakovala slova pána domu, která před chvílí nejistě pronesl.

Augustus Twiddle se nejistě ošil. Bylo poznat, že je mu rozhovor nepříjemný. Díval se Adě někam k nohám a vyhýbal se očnímu kontaktu.

„Byli jsme si jistí, na mou duši,“ ujišťoval ji. „Vypadalo to, že nedýchá.“

Ada si s povzdechem odložila promáčený kabát. Ve světnici se rozhostilo ticho. Venku bez přestávky už týden lilo. Cesta z údolí sem na Hůrku trvala několik hodin. Pěšiny byly podmáčené, koni klouzala kopyta a hrozilo, že si někde zláme nohy nebo se zřítí ze skály. Kdyby se teď Ada vrátila dolů do města, riskovala by, že nahoru už znovu nevyjede. Rozhodně ne dnes, a pokud se počasí neumoudří, dost možná ani následující dny. To všechno věděla ona i Twiddle, který nervózně žmoulal klobouk v ruce.

„Prosím, nenechávejte ji tu,“ zašeptal. „Nebude to dlouho trvat. Nemůžu ji tu mít, žena bude každým dnem rodit. Copak se dá přivést děcko do chalupy, kde hnije mrtvola a smrt ještě neodešla?“

Chtěla mu odseknout, že na to měl myslet dřív, ale rozmyslela si to. Ostatně byl platící zákazník a ona přišla udělat svou práci.

„Dobrá, počkám. Ale jen do setmění. Dokud jsou cesty ještě trochu pevné.“

„Děkuju vám, opravdu. Jsme vám vděční. Posadte se u nás.“

Ukázal na dřevěnou lavici v rohu. Jistěže jí nenabídl místo u stolu, kde seděli jeho tři děti a mlčky zíraly do svých talířů s obědem. Ada byla zvyklá na různé zacházení. Nikdo ji v domě nechtěl, pouštěli ji přes práh stejně neochotně, jako dovnitř pouštěli samotnou smrt. Matky před ní schovávaly své děti; když odcházela, zametaly za ní, otvíraly okna dokořán, aby vypustily zlé duchy; odříkávaly modlitby, ještě než nasedla na povoz a pobídla koně. Už jen to, že ji Twiddle nechal čekat vevnitř, byla příjemná změna. V lepších rodinách by ji vyhnali ven do deště a zimy a bylo by jim jedno, že mrzne. Twiddle byl prostý muž, ten se smrti neštítal a nezavíral před ní oči. Jako mnozí, kdo se s ní setkávali až příliš často, ji jednoduše přijal.

„Zajdu se podívat, jak to... jestli už... jestli se něco nezměnilo.“

Augustus Twiddle si odkašlal, jedním otcovským pohledem zkontroloval děti a zmizel dveřmi ve vedlejší místnosti. Ada si všimla, jak

se po sobě sourozenci Twiddleovi podívali. Ani jeden z nich se nevrátil k obědu, jen vyděšeně sledovali jeden druhého a něco si šep-tem sdělovali. Bylo jí jasné, že mluví o ní.

„Já vás neprokleju,“ ujistila je suše ze svého místa v rohu.

Nejmladší Twiddleová se na ni zvědavě otočila, Ada jí pohled klidně oplatila. Věděla, co ji na Adině tváři tolik děsí.

„Nech toho,“ sykla na děvče starší sestra a zatahala ji za rukáv. Nebyla o moc mladší než Ada sama.

„Co to má s obličejem?“ zašeptala neúměrně hlasitě dívka.

„Prostě na ni nekoukej,“ přikázala jí sestra. „Jez.“

„To je ďáblově znamení,“ odpověděl nejmladší dívce její bratr. „Tak si značí své služebnice.“

Děvčátko vyjeklo, div si nespoklo vlastní jazyk.

„Nerouhej se, Briane. A přestaň ji strašit. Oba hned teď zmlknete.“

Ada dělala, že nic z toho neslyší. Místo toho si raději mnula ruce ve snaze je zahřát. Prsty měla promodralé, kůže popraskanou a za nehty jí zbyla špína, jak dopoledne kopala hrob. Trochu se zastyděla, otec ji vždycky učil, že k zákazníkům má jezdit jako ze škatulky. Ano, většina jimi opovrhovala, ale to jen proto, že je zaslepil strach a zármutek. To ještě neznamenalo, že jim musí jejich předsudky potvrdovat. Raději proto schovala ruce do klína a vyčkávala.

Vítr se opřel do chalupy a dům začal pod nápořem náříkat. Dřevo praskalo, pár tašek na střeše o sebe zarachotilo a každé další zafoukání do okenic chrstlo další spršku. Poryvy větru zněly jako kvílení. Sourozenci Twiddleovi se k sobě semkli.

„To je *bean shith*,“ zašeptal Brian sestřím. „Svým nářkem volá smrt.“

Obě sestry se při každém dalším zakvílení prikřčily. Ada ze zvědavosti natahovala uši, ale nic než vítr neslyšela. Povídačky o naříkající víle zvěstující smrt ji nechávaly chladnou. K víře v nadpřirozeno přistupovala podobně jako k víře v Boha — pokud to někomu pomáhalo vyrovnat se se životem, tak ať. Ona sama se Smrti každý den dívala do očí a měla víru jen v neodvratitelnou konečnost všeho.

Uplynulo několik dlouhých minut, kdy se k sobě Twiddleovi mlčky tiskli. Když se jejich otec vrátil do místnosti, našel všechny sedět jak na jehlách.

„Pojďte,“ pobídl je. „Už je to tady.“

Děti se velmi neochotně zvedly od stolu, Ada poznala, že by jim bylo daleko příjemnější, kdyby se to všechno spojené s umíráním odehrálo bez nich.

„No tak, běžte se s babi rozloučit.“

Sourozenci odešli a v tu chvíli někdo zabašil na dveře. Adu napadlo, že asi poslali pro kněze, aby udělil poslední pomazání.

„Chtěli jsme přivést kněze,“ vysvětloval Twiddle, jako by jí četl myšlenky. „Ale dešť ho uvěznil někde v kopcích za městem. Tak nám nezbyvalo nic jinýho než...“

Ani větu nemusel doříct — Ada věděla, kdo na prahu dveří stojí. Někdy přišla smrt rychleji, než rodina stihla konat. Nad tělem zesnulého se pak vznášela řada nevyřčených slov, nepoložených otázek a nedokončených odpovědí.

Twiddle otevřel a dovnitř vletěl ledový vítr. Na prahu se hrbila zachumlaná osoba zanedbaného vzezření — pojídačka hříchů. V Grimhole měli poslední ženštinu, která tohle nenáviděné řemeslo vykonávala. Nikdo ji neznal jménem, byla to prostě jen *pojídačka*, musela si vyslechnout zpověď umírajících, během pohřebního rituálu sníst jídlo symbolizující hříchy a odcházejícím duším tak umožnit vstup do nebe. Sama však zůstávala poskvrněna cizími proviněními a byla odsouzena k životu na okraji. Ada s ní téměř soucítila, měly hodně společného.

Pojídačka hříchů vešla dovnitř, z dlouhé mokré sukně jí odkapávala voda. Augustus Twiddle jí posunkem naznačil, kde umírající najde. Stařena se beze slov odkolébala do vedlejšího pokoje vykonat, co bylo potřeba.

Ada v místnosti osaměla. Nemusela být vedle, aby věděla, co se tam děje. Twiddleovi jsou chudí, takže použijí krajíc chleba, položený na ústech či hrudi nebožky, aby do sebe symbolicky absorboval hříchy zesnulé. Pojídačka kus pečiva drobek po drobku spolýká, zapije vínem a mrtvou rituálně očistí. Pak si za své služby naučtuje čtyři šilinky a půjde si zase po svém.

Když se z vedlejší místnosti konečně ozval pláč pozůstalých, za okny se pomalu stmívalo.

S padající tmou déšť konečně zeslábl. Celou cestu dolů z kopců se potýkala s podmáčenou cestou. Snažila se svého koně Vraníka vést co nejpomaleji, ale všudypřítomné bláto jí práci ztěžovalo. Jednou povoz na nerovném terénu nadskočil tak, že se pro jistotu musela podívat, jestli mrtvou Twiddleovou někde nevyklopila. Nebyla to zrovna nejdůstojnější poslední cesta a Ada byla upřímně ráda, když se konečně dostala dolů z nevyzpytatelných kopců. Na pěšině podél *loch* se odvážila koně pobídnout k rychlejší jízdě. Oklikou se vyhnula městu a zamířila přímo domů, na hřbitov.

Hřbitovu místní smetánka říkala *nekropolis*, i když rodině Selwynů, která se o něj po generace starala, připadalo ono označení poněkud nabubřelé. Nekropole, město mrtvých, to určitě, nanejvýš ta lepší polovina blíž ke kostelu, kam si mohli dovolit být pohřbíváni lidé z vyšší společnosti. Druhá půlka, za dvěma vrbami a vysokou zdí porostlou břečťanem, byla pro všechny obyčejné smrtelníky prostě *krchov*.

Celé údolí Gleann a' Mhallaichte bylo nevlídné a divoké. Nemělo co nabídnout, v okolních vesnicích a osadách rozesetých na kopcích žili převážně farmáři a chudí vesničané, kterým studené a věčně deštivé klima dovolilo pěstovat leda brambory. Okolní hory a nepřístupné hvozdy jim ale poskytovaly ochranu před okolním světem. Většinu údolí zabíral Loch Domhainn, který se od mořského pobřeží rozléval pod kopci několik dlouhých mil. Území bylo na mapách po dlouhá staletí označováno jako *terra nullius*, země nikoho. Zdejší panenská příroda se však zalíbila lordům a bohatým pánům z velkých měst, kteří si v okolí *loch* nechali pro své rody postavit přechodná sídla a lovecké záměčky na sezonu. Kolem jejich sídel brzy vyrostlo město a do údolí se začaly stěhovat všechny vrstvy obyvatel ze všech koutů království. Ada se o historii města nijak zvlášť nezajímala, nevěděla proto jistě, který z lordů nechal vystavět kostel Všech svatých —dominantu tyčící se nad Grimhole. Jisté však bylo, že na kopci v jeho těsné blízkosti vyrostla nekropole, aby se boháči i po smrti mohli předbíhat v tom, kdo má víc peněz. Jak s oblibou říkal

Adin otec — *Hlína, ve které se jejich ostatky budou rozkládat, je pro všechny stejná. Ale pokud za ni někteří chtějí zaplatit víc, tak ať.*

Na Grimhole padla tma. Ada právě mýjela lampáře, který každý den pravidelně rozsvěcel lampy podél hřbitovní zdi. Kývli si vzájemně na pozdrav.

„Kdo dneska?“ pohodil hlavou směrem k povozu.

„Molly Twiddleová.“

Lampář smekl čapku a přitiskl si ji k hrudi. Na znamení úcty se sklopenou hlavou vytrval, dokud povoz neprojel hřbitovní branou.

Ada koně zpomalila, aby kolem mrtvých nedusal příliš zbrkle. Hřbitov zahalený tmou měl své kouzlo. Světla zapálených svíček se mihotala v lucerníčkách jako bludičky nad močálem. Ten pohled ji uklidňoval, měl v sobě prazvláštní mír. Tady vyrostla, tohle byl její domov.

Projela s vozem do části hřbitova, kam se běžný smrtelník nedostal. Jakmile ji Cillian Selwyn slyšel přijíždět, vybelhal se ven z márnice. Ada zastavila koně a seskočila z povozu. Otec vypadal ustaraně.

Myslel jsem, že se ti něco stalo, zaznačoval horlivě.

„Nic mi není,“ uklidnila ho. „Když jsem dorazila, ještě dýchala.“

Plýtvají naším časem.

Ada jen odevzdaně pokrčila rameny. Nemělo smysl o tom dál mluvit, práce nepočká. Společnými silami sundali mrtvou z povozu a odnesli dovnitř márnice.

Cillian Selwyn byl hrobníkem a správcem nekropole stejně jako jeho otec před ním. Hrobnické řemeslo se dědilo. Cillianův otec dělal hrobníka celý svůj život a svého syna učil hrobařině už od útlého věku. Když bylo Cillianovi deset, začal ho otec brávat s sebou na povoz k mrtvým. O dva roky později pomáhal matce s přípravou těl na pohřeb. Když člověk zemřel přirozenou smrtí, nebylo to nic těžkého. Stačilo ho trochu upravit a obléct mu do rakve slušné oblečení. Horší byly nehody, rozdrcené obličejy a chybějící končetiny. Většina pozůstalých se chtěla rozloučit pokud možno s někým,

kdo ještě drží pohromadě a vypadá, jako by právě usnul. Jeho matka však ovládala své řemeslo jako málokdo a těla k upravení k ní proto vozili i z daleka.

Cillian vyrůstal mezi mrtvými a nijak zvlášť ho to nepoznamenalo. To si alespoň si myslel, dokud jednoho dne nepochopil, že mrtví jsou jediní, s kým mluví. Když jeho matka zemřela při epidemii neštovic, otec našel zálibu v pálení. Netrvalo to dlouho a upil se k smrti, přesněji řečeno jej našli plavat tváří dolů v *loch*u, kam spadl při návratu z hospody. Než ho rybáři vylovili, ryby mu stihly okousat půl obličeje. S úpravou jeho těla do rakve se Cillian netrápil. Stejně byl jediný, kdo ho viděl. Bez obřadu otce uložil vedle matky a zůstal na světě sám. Od té doby s živou duší nepromluvil. Nevěděl, proč ho hlas opustil, ale zvykl si žít v tichu. Hřbitov byl jeho domovem a on s ním srostl stejně, jako kořeny zdejších stromů prorůstaly mezi pohřbenými těly.

Před devatenácti lety jeho život nabral nečekaný směr. Byl předvečer Všech svatých a v Grimhole ještě probíhaly oslavy. Na pouť za městem se veselila mládež, děti v maskách chodily od domu k domu a koledovaly. Toto období patřilo k nejkrásnějším dnům v roce. Celá nekropole zářila stovkami zapálených svíček, které byly tichými vzpomínkami na zemřelé. Cillian měl spoustu práce s hlídáním hřbitova. Jednak mohlo vinou větru snáz dojít k požáru, ale víc vrásek mu dělali různí výtržníci a vandalové, kteří se posilnění alkoholem vydávali na hřbitov překonávat svůj strach. Každý rok se něco semlelo a Cillian, aby nedošlo k tragédii, jako před pěti lety, když Amos Carrow spadl do vykopaného hrobu a zlomil si vaz, trávil celou noc preventivní hlídkou. Do půlnoci zbývalo sotva pár minut. Procházel s lucernou mezi hrobkami a krátil si dlouhou chvíli přemítáním, jestli už mrzne natolik, aby začalo sněžit. Od úst mu stoupala pára, tráva pod jeho nohama křupala. Sníh do zdejších kopců přicházel poměrně brzy. A zimu on rád neměl. Když dlouhodobě mrzlo, nedalo se do země pořádně kopat. Někdy musel skladovat mrtvé i několik dlouhých týdnů v márnici, než půda polevila. Proto doufal, že se předpovědi o brzkém příchodu mrazu nenaplní.

Doposud byla noc klidná. Chystal se zrovna zabočit na pěšinku mezi monumentálním mauzoleem rodu Godwinů a hrobkou s mramorovými sochami rodiny MacMillanů, když vycítil, že není sám. Otočil se s lucernou do tmy, ale nikoho neviděl. Přesto si byl jistý, že zaslechl spěšné kroky. Na hřbitově někdo byl. Vrátil se tiše o několik kroků nazpátek a znovu se zaposlouchal. Jestli to byla děcka, stačilo je jen vyděsit a sama by zase utekla počůraná strachy. Jestli to byli výtržníci, přetáhne je holí a bude doufat, že nejsou ve velké přesile.

Nikdo se ale proti němu ze tmy nevyřítit a žádné zvuky než praskání plamínek svíček neslyšel. Protáhl se mezi náhrobky a pomalu kráčel zpátky ke svému domu. Holí, kterou celou dobu svíral, bouchal do kamenných náhrobků, aby nevyžádané návštěvníky zastrašil. Vyšel zpoza rohu vysokého náhrobku právě včas, aby zahlédl mizející postavu v kápi neslyšně probíhat brankou pryč. Nerozběhl se za ní, jeho pozornost upoutal zmuchlaný balíček hadrů na prahu jeho domu. Přišel o něco blíž a holí do hadrů obezřetně štouchl.

Zachumlané ve staré šále tam leželo novorozeně. Cillian se nad ním sklonil. Předpokládal, že je mrtvé, že jde o výsledek nechtěného těhotenství a děcka se někdo zbavuje. V posledních letech se stalo asi třikrát, že někdo uprostřed noci zabušil na dveře, strčil mu do ruky peníze a mrtvé dítě a Cillian bez otázek a řečí prostě dítě pohřbil mezi ostatní nepokřtěná děcka za hřbitovní zdí. Nevypτάval se, jeho práce spočívala v pohřbívání. A někdy prostě s mrtvým pohřbil i jedno velké tajemství.

K jeho překvapení se ale tohle děcko neklidně zavrtělo. Bylo živé a mělo se k světu. Cillian zůstal několik minut jako opařený. Co si má počít s živým dítětem? Bezradně se rozhlížel, jako by snad jeho matka stála ve tmě za náhrobkem a vyčkávala. Co po něm chtěli? Aby ho pohřbil zaživa? Aby ho snad zabil? V první chvíli ho popadl vztek. Je možná němý, ale neznamená to, že bude tiše nést cizí břímě. Zloba z něj však rychle vyprchala.

Váhavě zvedl dítě ze studené země a řádně si ho prohlédl ve svitu lampy. Bylo jasné, proč ho někdo odložil. Přes celou levou stranu tváře se mu táhla velká černá skvrna. Od čela, přes oko až na lícni kost. Když se dítě probudilo a rozplakalo se, Cillian si všiml, že černá

skvrna mu úplně pohltila i levou duhovku. Vypadalo, jako by se ho dotkla sama Smrt, jako by mu obličej zčernal morem šířícím se mu po obličejí. Čím déle si ho prohlížel, tím víc si byl jistý, že jde jen o mateřské znaménko. Nebyl však natolik naivní, aby nevěděl, že dítě narozené s takovým postižením to bude mít těžké. Lidé ho mezi sebe nepřijmou, budou jeho jinakost vnímat jako špatné znamení. To dítě bylo odsouzeno k životu v ústraní. Podobně jako on sám. Zatímco zvony ve věži kostela odbíjely půlnoc, napadlo ho, že ať dítě odloží kdokoli, možná nechtěl jeho smrt. Možná ho napadlo to, co se teď honilo hlavou Cillianovi — že nemá jinou šanci na život než s ním.

A tak se nalezené dívky ujal. Pojmenoval ji Adaliah.

Ta, která přitahuje vodu, chudobu, chmury a smrt.

Přijal ji za svou dceru a učil ji tomu, co uměl nejlíp — hrobařině. Vychoval ji, jak nejlépe svým neohrabaným způsobem dokázal. Zaplatil kojnou a později ji několikrát do týdne posílal k místní přadleně, která měla deset dětí, aby poznala vrstevníky a naučila se mluvit. Jestli měl pro Adu někdo pochopení, pak přadlena. Jedno z jejích dětí se narodilo s pokroucenými nohama a pro jeho odlišnost se mu všichni jako Adě vyhýbali. Když v brzkém věku umřelo, Cillian mu vykopal hrob na hezkém místě a nechtěl za něj ani penci. Přadlena mu byla vděčná.

Léta plynula a poslední dobou Cilliana čím dál víc trápilo, co s Adou jednou bude. Sledoval ji, jak kope hroby, jak zatlouká hřebíky do rakve, jak urputně čistí náhrobky opuštěných hrobů a ne jednou ho napadlo, jestli jí život svým rozhodnutím spíš nezničil.

„Nad čím přemýšlíš?“ zeptala se Ada podezřívavě, když otce přistihla, jak ji pozoruje.

Cillian od stolu s prostou snídaní jen zavrtěl hlavou. Ada si právě splekla tmavé vlasy do hustého copu, zavázala konec pentlí a ustrojila se do nejlepšího kabátu. Chystala se do města.

„Nějaké přání?“

Jen to, co potřebujeme, zaznakoval otec.

„Škoda, chtěla jsem jen utratit celé naše jmění za drahé šaty, módní klobouky a hedvábné rukavičky,“ zasmála se. „Vrátím se brzy a pomůžu ti s tím hrobem pro Twiddleovou.“

Jen běž a o hrob se nestarej.

Ada popadla proutěný košík u dveří a vyšla do chladného dubnového rána. Slunce se pokoušelo vysvitnout, ale těžké šedé mraky ho do údolí nepustily. Bylo pošmourno, tak tomu s oblibou říkali. Jako by zdejší kraj držel neustálý smutek. Alespoň že na chvíli přestalo pršet. Ohlédla se ještě jednou k domu. Jejich skromná chalupa o jedné místnosti se opírala o budovu pohřební služby stojící vedle. Nad vchodovými dveřmi nakřivo visela cedule s nápisem:

Pohřební služba Slzy & Funus

Vaše cesta končí u nás

Oba domy se mírně nakláněly na jednu stranu, jak se podkopená zem pod nimi pohnula. Každé ráno se ujišťovala, že jim nehrozí zřícení z kopce nebo propadnutí do horoucích pekel.

Vyrazila mezi hroby směrem k bráně. Minula Ernieho Gravese, který den co den sedával u hrobu své nebožky a čekal na vlastní smrt. Zamávala kameníku Brownovi, který se s dlátem krčil nad jedním z náhrobků, a vyšla ven za brány nekropole. Udělala sotva krok, když se jí mezi nohama propletl velký černý kocour. Vypadal na první pohled zbídačeně. Měl jedno žluté oko a místo druhého mu zůstala jen jizva. Ježaté chlupy u ocasu mu jiný kocour v boji vytrhl až na kůži. Jinak ale působil dojmem spokojené kočky. Hlavou Adě narážel do lýtek a hlasitě předl.

„Dneska ne, Belzebube,“ podrbala ho za ušima láskyplně. „Musím být nenápadná, chápeš? Počkej tu na mě, můžeš zatím lovit myšky.“

Belzebub se tvářil, jako by ho urazila. Zůstal ale poslušně sedět na území hřbitova a vyprovázel ji vševědoucím pohledem.

Ada měla při cestě ze hřbitova celé Grimhole jako na dlani. Viděla odtud záplavu vysokých domků z různých odstínů kamene, jejich křivé trouchnivější střechy a doutnající komíny. Městské domy se

na sebe lepily jeden na druhý a budily dojem, jako by se někdo mezi už existující řady domů pokusil tu a tam násilím vecpat ještě jeden navíc. Některé střechy se zelenaly, jak je porůstal všudypřítomný mech, jiné obsadila hejna vran. Většina Grimhole stála na rozvodněné říčce a ulice i celé čtvrti tak vyrostly nad vodní hladinou. Nad kanály, které měly daleko do romantických představ bohatých přistěhovalců, vedly desítky mostů a lávek — po některých projely celé povozy s koňmi, na jiné se vešel sotva jeden člověk. Všechny ulice se klikatily nahoru a zase dolů k břehu jezera, odkud se rozbíhaly na dvě strany. V levé části města stály bohaté domy vyšší třídy, vpravo od přístavu pak vyrostla chudinská čtvrť a domy dělníků.

Loch se leskl jako velké zrcadlo a vrhal odlesky na okolní zelené kopce. Mezi stromy na vrcholcích byly tu a tam rozesety malé vesničky nebo osamělé chalupy s doškovými střechami. Sem tam zahlédla pasoucí se stáda ovcí nebo krav.

Jak vypadala jiná města na Skotské vysočině, nevěděla, ale o Grimhole se říkalo, že patřilo k těm menším a ušmudlanějším.

Ada se vydala po klikaté dlážděné cestě dolů ze hřbitova, prošla okolo kostela, kam se právě scházeli místní na mši, a předstírala, že nikoho z nich nevidí. Dole pod kopcem, známým jako Zapovězený vrch, minula rozcestník a zamířila přes kamenný most přímo do města. V korytu říčky se valil proud větší než obvykle. Vydatné deště a nepřístupné hory do údolí stahovaly veškerou vodu. Není divu, že celé město bylo podmáčené.

Prošla vysokou kovanou bránou, kde příchozí vítala oprýskaná cedule.

*Vítejte v Grimhole —
nejpochmurnějším městě kraje*

Ada si nasadila kápi, aby nepřitahovala pozornost. O pohledy ostatních nestála ani za normálních pozorností, a dnes už vůbec ne.

Nejdřív zamířila do tržnice, kde se jí podařilo koupit kousek prorostlého masa a pytlík ovsu. Od paní Treadwellové dostala jako obvykle láhev mléka a trochu másla, protože jim dlužila nájemné za

rodinný hrob. Ada si nestěžovala, peníze by tak jako tak za obojí utratila, a proto s klidem přijímala dary z její farmy.

„A pozdravujte otce, Ado,“ kladla jí pokaždé na srdce.

„Budu,“ přitakala.

Tržnice se hemžila obchodníky z celého kraje. Farmáři a řemeslníci z okolních kopců se sem každý týden sjížděli, aby prodali své výrobky. Ada si upravila nákup v košíku a vyrazila směrem k východu. Míjela právě toho lepšího řezníka, kam se nikdy neodvážila ani nahlédnout. Od stropu mu visela čerstvě poražená a stažená ovce. Bodře halekal na své zákazníky a s každým se zdravil. Ada se od dětství učila nezávidět druhým, ale když viděla, jak řezník ukrajuje libový kus růžového masa, a pomyslela na nevábne odřezky ve svém košíku, které bude muset zpracovat už dnes, než začnou zapáchat, v hrudi ji bodl pocit drobné závisi.

„Bude to ještě něco, paní Patmoreová?“ ptal se úslužně korpu-lentní ženy v zástěře.

„Žebírka máte? Mladý pán je má nejradši.“

„Ale ano, jistě. Tak mladý pan Godwin se vrací? Z velkého města, že ano...“

Ada prošla dvoukřídlymi dveřmi zpátky na ulici, kde byl ještě větší hluk než v přeplněné tržnici. Splýnula s davem a nechala se unášet po nákupní třídě směrem do středu města. Na hlavní ulici se mísili chudí s bohatými. Dobře oblečené rodiny na dopolední procházce s otrhanými dělníky toužícími po pintě piva. V jednu chvíli Ada dav opustila, nechala projet dva kočáry přes cestu a přeběhla na druhou stranu. Protáhla se mezi hospodou U Kouřícího králíka a krejčovstvím Madame Beaussantové do temné uličky. Na první pohled nešla z ulice zahlédnout, ale kdo věděl, kde ji hledat, neřekl jí jinak než Zastrčená. Pokud jste do ní někdy vkročili, měli jste jednoznačně postranní úmysly.

Ada prošla mezi vlhkými tmavými zdmi obou domů, vyhnula se starým bednám a haraburdí, které tam za léta někdo nanosil, a na konci vši silou zatlačila do dřevěných vrátek. Úzký průchod ji vyplivl přímo v Křivolakých uličkách — v místě, kam jí otec zakázal kdykoli vkročit.

Křivolaké uličky byly nepřehledná změt těch nejstarších městských domů. V podstatě malá samostatná čtvrť, kde se na sebe bez rozmyslu lepil jeden domek vedle druhého a společně tvořily bludiště menších smrdutých uliček vedoucích k dokům na břehu jeze-
ra. Bývaly místem řady nevěstinců, pochybných krámů s nelegálním zbožím i nejpustších špelunek. Krčma U Chcíplé krysy byla srdcem zdejšího podsvětí, hráčským doupětem i útulkem prostitutek a právě tam Ada zamířila.

Uvnitř panovalo mdlé opiové ticho a dlouho nevětrané dusno. Potměšilý hospodský, v jehož úskočných prasecích očkách dřímalo neřádství, za barem šudlil špinavým hadrem sklenici. Páchnoucí opilec v zamazaném kabátu přešel klátivou chůzí nálevnu, opřel se o pult a něco k němu utrousil koutkem úst. Hospodský se na opilci začal domáhat svých peněz. Ada tiše proklouzla okolo stolu, kde spalo pár ochmelků, do zadní části hospody.

Její společník na ni čekal u zadního vchodu na obvyklém místě. Klobouk měl naražený až do očí a čas si krátit potahováním štiplavého tabáku z dýmky. Ada se posadila, koš s nákupem si postavila k nohám a v kapse sukně stiskla rukojet nože. Druhou ruku klidně položila na stůl.

„Máš zpoždění, hrobnice.“

„Ale dorazila jsem, ne?“

Muž potáhl z dýmky a odflusnul si na špinavou podlahu. Ada na něj dál klidně zírala. Strach jí dávno nenaháněl, připadal jí nanejvýš odporný.

„Máš to?“

„Nejdřív peníze.“

Zachechtal se. „Nebud' drzá. Ukaž zboží.“

„Ukažte peníze, Thorne,“ nedala se.

Muž pomalu sáhl do náprsní kapsy. Ada zpozorněla, přemítala nad tím, jak se šikovně vysmeknout, kdyby vytáhl zbraň. Thorn ale na stůl mezi ně skutečně hodil váček s penězi. Ada na oplátku ze svého proutěného koše vytáhla dva větší pytlíky a se vši opatrností je položila vedle peněz. Jeden byl těžký, druhý zachrastil. Muž se jejímu počínání zachechtal.

„Děláš, jako bys pašovala opium.“

Ada se natáhla po peněžích, ale on jí hbitě sevřel ruku. Jeho ledový dotek připomínal mrtvolu.

„Vydrž, hrobnice, nejdřív si to zkontroluju.“

Vysmekla se z jeho sevření a stáhla se. Thorn vzal jeden z pytlíků, rozvázal provaz a zadíval se dovnitř. Pak si nabral hrst hřbitovní hlíny a ve světle lampy ji zkontroloval.

„Je čerstvá?“

„Půlnoční,“ odvětila. „Přesně, jak jste chtěl. Dvě libry hlíny z hrobu Irmý Garlickové.“

„Výtečně. A to... druhé?“

„Kosti jsou tam taky.“

„Můj klient bude spokojený.“

Ada vzala jeho odpověď jako konec rozhovoru a shrábla peníze do kapsy. Začala se zvedat k odchodu.

„Díky za obchod, já už zase —“

„Nespěchej, sedni si.“

Tón hlasu napovídal, že nemá na výběr. Neochotně se proto posadila.

„Nemám na vás celý den,“ odsekla.

Thorn si její netrpělivosti nevšímal. Zrovna zavazoval pytlík s hlínou. „Vypadá docela obyčejně, čím je tedy tak zvláštní, že se za ni platí nemalý prachy?“

„To řekněte vy mně, vy jste ji chtěl.“

„Nehraj hloupou. Moc dobře to víš, k čemu ji klient chce.“

Věděla. V salonku o dva domy dál se každý večer pořádaly seance pro uzavřenou společnost. Nějaký boháč vydělával na vyvolávání duchů, které prováděla cikánská holka ze zdejší osady. Zřejmě jí platil, aby jeho společníky pobavila a lehce vyděsila. Podle toho, co Ada zaslechla, byla dotyčná minimálně zdatná herečka a mazaná podvodnice. Tvrdila tomu boháči, že potřebuje hlínu z hrobu zemřelého a jeho kosti, jinak rituál nelze provést. A protože manipulace s hroby byla trestná a přísně zakázána, už od dob, kdy se v celém království rozšířilo vykrádání hrobů, přicházela na řadu Ada. Té byl nějaký zákon upřímně řečeno ukradený,

za pár šilinků těm senzacechtivým idiotům klidně hlínu i s kostmi prodala.

„Myslela jsem, že jsme se dohodli na mlčenlivosti. Mně nezajímá, co s tím děláte, a vás nemusí zajímat, jak jsem ji získala.“

„Nemusíš se hned rozčilovat, hrobnice. Měla by ses někdy přijít podívat,“ nabídl jí potměšile. „Kdo by víc docenil morbidní večírky než ty?“

„Já večírky moc nemusím.“

Tentokrát se zvedla o něco rázněji, posbírala své věci a otočila se k odchodu.

„Pozdravuj svýho otce. Doufám, že se Smrtákovi řemeslo daří a mizí mu z krchova co nejmíň mrtvol.“

Ada předstírala, že nic z toho neslyší a rychle lokál U Chcíplé krysy opustila. Venku se mezitím znovu rozpršelo. Protáhla se nazpátek Zastrčenou uličkou do lepší části města a vyšla na chodník, jako by se nic nestalo. Déšť byl studený a vlezlý, pospíchala, jak nejrychleji dokázala. Možná proto neslyšela, že se vrhá vstříc smrti.

Kapitola třetí

ŠPATNÉ ZNAMENÍ

Pocit nepatřičnosti v něm od večera narůstal. Připadal si jako ten nej-osamělejší člověk na světě. Většinu noci nespál a na tvrdé matraci se pouze neklidně převaloval. Pokaždé, když zavřel oči, vracely se mu výjevy, u kterých si přál, aby byly jen zlým snem. Kolem třetí ráno se rozhodl spánek vzdát, rozsvítil lampu a otevřel si knihu. Po pár stránkách mu došlo, že se nedokáže na ubíhající slova soustředit. Knihu odložil a zůstal s rozsvícenou lampou zírat do stropu. Když byl malý, hrozně se bál tmy, a jeho matka jim proto pokaždé nechávala v pokoji rozsvícenou jednu svíčku, kterou sledoval tak dlouho, dokud se mu oči samy vyčerpáním nezavřely. Teď se cítil dost podobně, ale nebyl tu nikdo, kdo by ho uchlácholil.

Zvláštní, co v člověku dokáže vyvolat jeden dopis. Když konečně začalo svítat, Anselm vstal a pomalu se ustrojil. Napadlo ho, že možná žil ve lži už dostatečně dlouho, až přesvědčil i sám sebe, že je někým jiným a život v Grimhole byl jen dávno zapomenutá vzpomínka. Jenže svědomí nejde ošálit, ne napořád. Zatímco si břitvou holil namydlené tváře, utvrdil se v tom, že dokud se nevrátí, dokud se otci nepodívá do tváře, nebude mít klid a je zbytečné pokoušet se něco si nalhávat.

Než se jeho spolubydlící stačili probudit, sbalil si to nejnnutnější a odešel z koleje. Nechal jim stručný vzkaz, že se na čas musí vrátit domů. Do detailů nezabíhal. Nebylo třeba. Do univerzitní knihovny dorazil jako první, pan Trout sotva odemkl dveře.

„Pane Godwine, takhle časně?“

„Máte pro mě ty knihy?“

Pan Trout si podezřívavě prohlédl jeho všední oblečení i cestovní kufr. Zřejmě měl hodně otázek, ale zdvořile si je nechal pro sebe.

„Ale jistě, pojďte... pojďte dál.“

V knihovně se doslova otočil na patě. Hromádku knih si nacpal do brašny a pospíchal z Gilmorehill dolů do města. Budova Královské pošty byla ještě zavřená, takže dva dopisy pro vedení fakulty hodil do schránky na ulici. Nevěděl, jak dlouho se doma zdrží, ale doufal, že do zkoušek na konci akademického roku bude zase zpátky.

V pekárně si koupil dva masové koláčky na cestu a vydal se na nádraží. Když vešel do haly, ohromil ho hluk kolem. Glasgow bylo po ránu ospalé, ale nádraží už pulzovalo životem. Cestující v houfech nastupovali a vystupovali z vlaků. Zaměstnanci dráhy je okřikovali a snažili se dav navádět správným směrem, ale ani jedna strana se přes pískání vlaků neslyšela. Po všech nástupišťích se valila pára z lokomotiv, díky které všichni viděli jen na pár kroků. Strážník s písťalkou mezi zuby zuřivě gestikuloval na dva výrostky přeskakující koleje a Anselma málem smetl, jak rychle se za nimi rozběhl. Nádraží bylo jeden velký chumel těl a chaos.

Anselm ke své nelibosti zjistil, že jeho vlak nepojede dřív jak za hodinu, a to jen pokud nebude mít zpoždění, což nikdo pochopitelně nedokázal zaručit. Koupil si proto noviny a trpělivě vyčkával na lavičce. Ta hodina se mu zdála neuvěřitelně rychlá a současně příliš pomalá. Jako by chtěl na jednu stranu zastavit čas, ale taky to potřeboval mít celé za sebou.

Po hodinách jízdy ve vlaku ho bolelo celé tělo. V kupé první třídy seděl část cesty s postarším obchodníkem z Londýna a jeho dcerou, která se snažila navázat s Anselmem rozhovor, ale po několika marných pokusech to vzdala. Druhou část cesty už absolvoval sám. Krajina za okny se pomalu proměnila. Zelené louky vystřídaly kopce a divoká příroda, kterou člověk ještě nestačil zkrotit. Jak vlak pokračoval na sever, ubývalo podél trati vesnic a přibývalo stád ovcí, krav

a jelenů, která se před pískáním lokomotivy střídavě buď rozbíhala do stran, nebo zůstávala stát, přežvykovala trávu a toho mohutného železného oře valícího páru nedůvěřivě pozorovala.

Anselm a jeho o rok starší bratr Ezra strávili značnou část dětství v rodinném sídle Godwinů v Edinburghu. Anselm však od útlého věku trpěl vleklým onemocněním průdušek, které ho každoročně na celou zimu upoutalo na lůžko. Jednou, po obzvlášť krušných týdnech, kdy všichni mysleli na nejhorší, padlo rozhodnutí. Rodinný lékař jim doporučil, aby z města přesídlili na sever, kde čerstvý venkovský vzduch chlapci jedině prospěje. Jeho otec byl zpočátku velmi skeptický. Vzal ale oba chlapce do Grimhole, kam kdysi jezdíval se svým otcem na loveckou sezonu. Ani jeden z jeho synů nebyl ze změny nadšený. Měli Edinburgh upřímně rádi, znali jeho každíčký kout a přátelili se se spoustou chlapců z lepších rodin, se kterými vyrůstali. Zpětně si Anselm připouštěl, že se mezi chlapci stal oblíbeným jen díky Ezrovi. On byl ten zábavný, bystrý, statečný. To on dokázal vymyslet každou neplechu, všechny do ní navést a pak je zase bez úhony a trestu vytáhnout i z největšího průšvihů. Všichni ho odjakživa obdivovali a chtěli být jako on. Anselm ze všech nejvíc. Pokud ale jeho bratr někdy se stěhováním do Grimhole nesouhlasil, nikdy před Anselmem nic ani slůvkem nenaznačil. Po jednom příjemném létě na venkově, kdy se z pobledlého vyhublého Anselma stal statný a růžolící kluk, se tu jeho rodina zabydlela. Život v Grimhole byl jiný než v Edinburghu. Ale nic jim tam nechybělo a brzy ho oba nazývali domovem.

Vlak po šesti hodinách zastavil ve stanici Crianlarich. Anselm z okna pozoroval, jak se začíná stmívat. Dveře do kupé se otevřely a dovnitř nahlédl průvodčí.

„Čekáme na vlak ze severu, se kterým se máme míjet, pane,“ oznámil. „Měl tady být před hodinou, ale doposud nedorazil. Dopravu komplikuje voda, která podle všeho zaplavila koleje. Prozatím nemůžeme v cestě pokračovat.“

Anselm si povzdychl. Rok co rok to bylo stejné. Jarní deště rozmáčely vřesoviště a voda se vylila do okolní krajiny. Někdy dokázala zaplavit koleje i na dlouhé týdny a odříznout Grimhole od zbytku

světa. Crianlarich byl poslední stanicí, kam vedly koleje v obou směrech, dál se tratě dělily jen na jednokolejky a vlaky se na nich musely střídát.

„Jak dlouho to bude trvat? Potřebuju se dostat do Grimhole ještě dnes.“

„To bohužel nikdo neví, pane. Prozatím máme příkázáno čekat, dokud sem vlak seshora nepřijede a nepodá nám hlášení, jak cesta vypadá.“

Jeho výraz však napovídal, že dobré zprávy rozhodně nikdo neočekává.

Považoval za ironii, jak moc se mu okolní příroda snažila v návratu domů zabránit. Vlak nepřijel, podle všeho uvízl v polovině své cesty a voda mu nedovolovala pokračovat. Trať zůstane neprůjezdná, dokud se počasí neumoudří. Anselm, v tu chvíli čekající v čajovně na nádraží už pár hodin, si spolu s dalšími uvíznutými cestujícími pronajal kočár, který se po okolních kopcích a údolích plahočil celou noc. Seděli tam na sebe přimáčknutí a unavení, nikdo už v sobě neměl ani dost vzteku, jen apaticky zírali a doufali, že si na hrbolatých cestách nevytřesou duše z těla. Když konečně dorazili do Grimhole, bylo skoro poledne. Strávil na cestě víc jak den.

Anselm vystoupil a rozloučil se se spolucestujícími, kteří pokračovali dál. Zaplatil vozkovi a kočár se zase rozjel. Přemýšlel o tom, jak je ona vyčerpávající zkušenost všechny svedla dohromady a na jednu noc spojila, udělala z nich téměř důvěrné přátele, kteří se dělili o své životní příběhy a svačiny, načež se druhý den jejich křehké pouto zpretrhalo a už se nikdy neměli vidět. Když kočár zmizel za kopcem, Anselm se konečně odvážil otočit čelem k městu. Posledních pár měsíců v Glasgow nechal za sebou, byl zase zpátky. Čekal, že se mu vybaví všechny nepříjemné vzpomínky spojené s jeho odchodem, ale necítil nic. Měl dojem, že po předešlém dnu a noci na cestě ani nic cítit nemůže. Žáda a končetiny měl ztuhlé a žaludek se mu svíjel hlady. Začalo pršet. Na náladě mu nepřidávalo ani

vědomí, že ho čekají ještě dvě míle po svých, než dorazí do jejich sídla. Pomalu vyrazil do města.

Kočár mu zastavil na samém kraji města u břehu jezera, kterému starousedlíci dali jméno Loch Domhainn. Když byl malý, považoval jezero za nekonečné, protože nedohlédl na druhý konec údolí. *Loch* se klikatil na míle daleko a obejít ho celý trvalo několik dnů. Minul doky, kde kotvily lodě rybářů, a vyhnul se odbočce vedoucí k vlakové zastávce. Než přišel do města, byl zmáčený, jako by celou cestu z Glasgow plaval.

Všechno vypadalo přesně tak, jak si pamatoval. Na tom nebylo nic divného, v Grimhole o změny nikdo nestál, a pokud byly přece jen potřeba, místní se s nimi dlouze smířovali. Když se před pár lety město rozhodlo, že se v údolí postaví železnice, farmáři protestovali několik dlouhých týdnů. První dodávku materiálu na stavbu viaduktu někdo naházela do jezera a mezi stavebními dělníky se podezřele často šířily nakažlivé nemoci a otravy jídlem, které práci značně komplikovaly. Ať se ale místní bránili sebevíc, vlak sem už pět let zajížděl a všichni si nakonec zvykli. Jak jeho otec s oblibou říkal, zdejší lid spojovala donebevolající zarputilost.

„Anselme? Jsi to ty?“

Poznal ten hlas téměř okamžitě. Robin Rookwood se schovával před deštěm v nedalekém vchodu do knihkupectví. Robin patřil k potomkům těch lepších rodin. Byl stejně starý jako Anselm a od chvíle, kdy se Godwinovi přistěhovali, patřil Robin spolu se svými sourozenci k jejich nejbližším přátelům. Anselm si provinile uvědomil, že neodpověděl na žádný z jeho dopisů, které mu do Glasgow v posledním roce poslal.

„Pojď se schovat, než ten zatracený déšť přejde.“

Zdvořile se pousmál a vmáčkl se k Robinovi pod přístřešek.

„Vypadáš... ehm... skvěle!“ nepřesvědčivě se Robin pokusil kamarádovi z dětství zalichotit.

Pravdou bylo, že to Robin vypadal výborně. Dokonale padnoucí oblek od krejčího, pečlivě učesané zrzavé vlasy na pěšinku podle nejnovější módy. Vypadal jako pravý mladý gentleman z města. Kdežto Anselm měl na sobě pomačkaný všední oblek, který pamatoval

lepší časy. Kudrnaté tmavé vlasy si sice nechával pravidelně zastříhnout, ale už druhý den mu divoce trčely na všechny strany. Ještě mu pořádně nezačaly růst vousy, což těžce nesl, jelikož by tím alespoň částečně zakryl ostře řezanou čelist. Takhle mu nezbývalo než doufat, že jednou své dětské alabastrové tváře s pihami alespoň částečně schová.

„Ty vypadáš skvěle,“ oplatil mu Anselm a potřásl Robinovi rukou. „Co tady děláš? Myslel jsem, že nastupuješ do Londýna na King’s College.“

„Nastoupil jsem,“ přitakal Robin. „A o Vánocích jsem byl zpátky. Není to nic pro mě.“

Anselm nevěděl, jak reagovat, ale když se Robin upřímně rozesmál, váhavě se k němu přidal.

„Papá pěkně zuřil, co ti budu povídat. Naštěstí nejsem dědic impéria Rookwoodů, takže si můžu dovolit malou rebelii a být rodinným zklamáním. O tom si William jako prvorozený může nechat zdát, ten si bez tatínkova svolení ani neuprdne,“ prohlásil svým nonšalantním stylem. „Znáš to, starší bratři.“

Už když větu dokončoval, přeběhl mu stín po obličeji a bylo vidět, že by si raději ukousl jazyk. Anselm nijak nereagoval, a tak Robin rychle změnil téma.

„Co Glasgow? A kdy jsi vůbec přijel?“

„Doslova před pár minutami.“

„To vysvětluje, proč vypadáš, jako by tě sežvýkala kráva,“ přitakal Robin zvesela. „Jak dlouho se zdržíš? Musíš mi vyprávět, co jsi dělal, jaká je univerzita, prostě všechno. Koušu se tu nudou.“

Anselm byl připravený se nějak zdvořile z konverzace vykroutit, ale Robin ho prokoukl.

„Psal jsem ti dopisy, ale zřejmě jsi při studiu neměl čas.“ Řekl to uvolněně, v jeho tónu nebyl ani náznak hořkosti. Anselm ji tam přes-to vyčetl. „No jo, budoucí doktoři toho mají hodně.“

„Zahrnu tě hromadou nudných historek o nocích strávených v knihovně,“ slíbil mu smířlivě.

„Výtečně, dnes v devět U Kouřícího králíka,“ nařídil mu Robin. „Už se těším, až vypadnu z domu. S máti je to k nevydržení, snaží se

provdát obě sestry najednou. Mám těch tokajících večírků plné zuby. Těším se na pořádnou pitku, co ty na to?“

V tu chvíli se ozval výkřik, za kterým se oba svorně otočili. Nějaká žena kousek od nich pronikavě zaječela a ukazovala při tom prstem za ně. Anselm se ohlédl. Ulicí cválali dva zdivočelí koně. Oba za sebou táhli utržené postroje, nebezpečně rychle se přibližovali a divoče ržáli, jako by je pobízel nějaký neviditelný jezdec. Lidé uskakovali na strany, vozkové strhávali své kočáry stranou a drželi své koně zkrátka, aby se neutrhli také. Dva splašení koně dusali bok po boku. Ten černý zlověstně roztahoval nozdry. Bílému cákala z tržné rány na krku krev a zmáčela mu v děsivých cákancích srst. Anselm měl na chvíli pocit, jako by se mu černý kůň podíval přímo do očí. Poplašeně se přimáčkl co nejvíc k výloze knihkupectví.

„Proboha!“ vydechl Robin vyděšeně.

Koně se nebezpečně blížili. Anselm strachy strnul. Nemohl se pohnout. Nemohl se nadechnout. Sotva pár kroků od něj do cesty vstupovala nějaká postava. Šla ke koním zády, neviděla je. Hrozilo, že ji každou vteřinou smetou a udupou.

Anselm se nestačil rozmyslet, co dělá. Vrhł se bezmyšlenkovitě k postavě a chtěl ji strhnout stranou. Slyšel, jak za ním Robin něco nesrozumitelně volá. Krev mu bušila až ve spáncích. Natáhl se, co nejvíc dokázal, a chytil postavu za zápěstí. V tu chvíli se otočila a kápě jí spadla z obličeje. Byla to dívka s černým znamením. Překvapeně se na Anselma podívala. Na jejím obličeji se okamžitě vystřídal několik emocí. Koutkem oka se zadívala na řítící se koně a pochopila.

Anselm věděl, že je pozdě. Nestačí ji stáhnout do bezpečí. Oba skončí pod koňskými kopyty. Zpřelámou jim kosti v těle. Prokopnou jim lebku. Bude zázrak, jestli přežijí. Stál tam a očekával tvrdý náraz. Už se chystal zavřít oči, aby nic z toho raději neviděl, když se mu dívka vysmekla a zvedla obě ruce před sebe. Pomyslel si, jak je pošetílá, jestli si myslí, že ji to zachrání.

Tři. Dva. Jedna.

Žádný náraz nepřišel. Anselm opatrně otevřel oči. Dívka stála tváří v tvář koním, s rukama před sebou, něco nesrozumitelně šeptala. Koně se divoče vzepjali na zadních nohách. Předníma naprázdno

výhružně kopali ve vzduchu. A pak, k naprostému šoku všech přihlížejících, krotce sklonili hlavy a zůstali stát. Dívka koně současně poplácala po hlavě. Chytla oba pevně za otěže a zvířata pod jejím dotekem zkrotla.

„Už je to dobré.“

Klid, který z ní vyzařoval, byl téměř hmatatelný.

„Anselme, jsi v pořádku?“ Robin byl v obličeji zelený strachy.
„Zbláznil ses?“

Okolo se začali shlukovat přihlížející. Robin na Anselma dál mluvil, ale on nic z toho neslyšel. V uších mu hučelo, tep se zklidňoval jen pomalu. Někdo si od dívky převzal koně a o něčem se s ní dohadoval. Dívka mu něco odsekla, zvedla ze země koš, který před chvílí upustila, a aniž by si toho někdo všiml, ztratila se v davu.

„Co to do tebe vjelo?“

Anselm se pokusil o nejistý úsměv, za který skryl všechny své obavy a hříchy. Nemohl Robinovi říct, že ho přes rok pohání neutišitelná touha napravit, co se jeho vinou stalo, že nebude mít klid, dokud nezachrání všechny a všechno, dokud alespoň na vteřinu jeho svědomí neutichne. Nic z toho nemohl říct nahlas.

„Kdo to byl?“ zeptal se namísto toho.

„Koho myslíš? Tu bláznivku? To je holka ze hřbitova, hrobníková dcera.“

Anselmovi se vybavila víc jak rok stará vzpomínka, jak stejná dívka sleduje zpoza náhrobku pohřeb jeho bratra, jak nezapadá do světa pozůstalých, ale přesto je svým způsobem součástí ponuré atmosféry. Vzpomínku na ni musel vytěsnit... ostatně jako mnoho dalších z toho dne.

„Po tomhle tu pintu opravdu potřebuješ, tak večer, ano? Žádné výmluvy!“

Na Robina v tu chvíli někdo zavolal a Anselm využil příležitosti, aby se mohl stáhnout do ústraní. Ze země zvedl svá promočená zavazadla a pokračoval v cestě.

„Je to špatný znamení,“ zamručel někdo.

Anselm se ohlédl. Na schodech do zastavárny seděla neupravená stařena, v ruce žmoulala kus starého chleba a hleděla směrem k davu.

„Splašený koně nosej smůlu,“ pokračovala pro sebe. „Žene se na nás boží trest.“

Odplivla rozžvýkanou kůrku chleba k jeho nohám.

Zmocnil se ho nepříjemný pocit, že se neměl vracet.

Sídlo rodu Godwinů stálo na kopci a kolem dokola jej obklopovala divoká zahrada. Mělo tolik věžiček, že z dálky připomínalo zámek. Velmi temný a ponurý zámek. Vysoká kovaná brána byla otevřená dokořán. Anselm vkročil na důvěrně známou cestičku, kterou lemovaly bodláky. Kdysi dávno byla jejich zahrada výstavní, matka se jí pyšnila na všech večírcích a svému zahradníkovi platila až absurdně vysokou mzdu. Jak se ale její duševní stav zhoršoval, pustla i zahrada. Opustila ji chuť o svou chloubu dál pečovat, zavřela se za zdmi sídla a zahradníka nechala vyhodit. Po smrti svého syna se lady Godwinová zdržovala jen ve svých komnatách a málokdy dovnitř přes okenice pustila denní světlo. Její chlouba, její třetí dítě, jako by odrážela stav jejího nitra.

Anselm měl nyníjší podobu zahrady radši. Byla divoká jako zdejší příroda, kterou se kdysi pokusili předělat podle upjatých anglických pravidel. Zahrada jim teď dávala najevo, že se zkrotit nenechá. Prostranství před hlavním vchodem vévodila kašna s majestátním jelenem na zadních, kterému z úst obvykle tryskala voda. Jelen byl symbolem na rodinném erbu, jelení vycpaná hlava se skelným pohledem Anselma provázela u každého jídla celý jeho život a jelen byl strůjcem všeho zlého, co se mu přihodilo. Dnes byla kašna vyschlá a plná napadaného listí, které nikdo neuklidil. Zblízka muselo být každému jasné, že dům pomalu chátrá a své lepší časy má za sebou.

Anselm zaklonil hlavu a zadíval se nahoru, jestli někoho neuvidí. Vysoká vitrážová okna s lahvově zelenými skly na něj jen prázdně zírala nazpátek. Pokoušel se ten okamžik oddalovat jak nejdéle dovedl, ale čím déle před dveřmi postával, tím víc mu byla zima a dopadala na něj únava. Nemělo smysl čekat, musel to strhnout jako látku

přilepenou k zaschlé ráně. Zatáhl za lano vedle dveří a o chvíli později se uvnitř rozezněl zvonek.

Téměř okamžitě se dveře se zavrznáním otevřely. Škvírou vykoukla seschlá úzká tvář majordoma Cricketta. Vypadal, že je připravený přichozího okamžitě odbýt, ale když pochopil, kdo na prahu stojí, jeho jindy zapadlé oči vyletěly z důlků.

„Pane... pane Godwine! Co tady děláte?“ vykoktal zaskočeně.

„Doufám, že tady ještě pořád bydlím,“ odpověděl.

„Víte lord Godwin, že máte přijet? Tedy... chci říct, odpusťte, milostpane. Nezmiňoval se, že dorazíte dnes, pojdte dál. Mohu vám vzít zavazadla?“

Majordomus se vyklonil ven a rozhlédl se.

„Tohle jsou jediná zavazadla, co mám,“ ukázal Anselm na promočenou tašku s kufrem.

Myslel si, že víc už majordoma nemůže zaskočit, ale chrípí nosu se mu nervózně zachvělo.

„Vy... vy jste si nevzal z nádraží drožku? Pane Godwine, měl jste poslat poslíčka, vypravil bych kočího.“

„To je v pořádku, Crickette, díky.“

Anselm vešel dovnitř. Vstupní hala byla chloubou jejich domu. Měla vysoké klenuté stropy a zdi vytapetované nachovou, která za úsvitu, kdy dovnitř dopadaly paprsky slunce, připomínala tratoliště krve. Celé místnosti vévodilo vyřezávané dřevěné schodiště do patra a honosná vitrážová okna. Kdysi dávno dům patřil královské rodině, která ho využívala jako jeden ze svých loveckých zámečků. Dávnou slávu připomínala alespoň úchvatná sbírka obrazů.

„Lord Godwin popíjí čaj v salonku,“ oznámil mu majordomus. „Přejete si uvést?“

„Není třeba. Můžete paní Patmoreovou požádat, jestli by mi neposlala něco k jídlu?“

„Jistě, pane. Chcete to také přinést do salonku?“

„Do mého pokoje, prosím.“

Majordomus se tvářil, jako by spolkl citron. Neměl rád, když se nedodržovala pravidla. A jídlo podávané pouze ve vyhrazených prostorech ke stolování bylo jedním z těch nejsvatějších.

„Jistě, pane.“

Anselm mu dal kývnutím najevo, že může jít. Majordomus se uklonil a zamířil ke schodišti vedoucímu dolů do kuchyně v podzemí. Sám Anselm chvíli otálel v hale. Nasával nosem tolik známou vůni vlhkého dřeva, která se nesla celým domem. Snažil se myslet jen na to dobré, co tu prožil, ale nebyl zrovna úspěšný. Černé myšlenky se mu vkrádaly do hlavy stejně nenápadně, jako plíseň prorůstala zdi jejich domu. Stravovaly mu mysl. Okolo rodinného portrétu prošel bez jediného pohledu na něj. Nebyl na to připravený.

Lord Gareth Godwin seděl zády ke dveřím ve svém oblíbeném křesle s opěrkami. Po jeho pravici stál čajový servis pro jednoho a etažér s pochutinami, kterých se nedotkl. Namísto toho si lhostejně četl noviny. Anselm udělal několik kroků směrem do místnosti.

„Crickette, jste to vy? Kdo tu u všech svatých zvonil?“ Lord Godwin zněl, jako by ho všichni a všechno obtěžovalo.

Když mu nikdo neodpověděl, odložil s hlasitým povzdechnutím noviny a otočil se. Pokud ho Anselmova přítomnost zaskočila, nedal nic najevo. Dlouhou chvíli jeden na druhého hleděli a jediným zvukem v místnosti bylo praskání hořícího krbu.

„Dobré odpoledne, otče,“ přerušil Anselm ticho jako první.

Gareth Godwin vstal z křesla, zapnul si rozepnutý knoflíček saka a pak spěšně synovi potřásl rukou. Bylo to chladné gesto bez špetky citu. Kdyby je někdo sledoval ukrytý za těžkými smaragdovými závěsy, pomyslel by si, že jsou spíš obchodními partnery než otcem a synem.

„Přijel jsi,“ řekl věcně.

„Poslal jste dopis.“

„Zdržíš se?“

„Jak dlouho bude potřeba.“

Lord Godwin přikývl. Když byl Anselm mladší, hledal ve své tváři nějaké z otcových rysů — vystouplé čelo, prořídle vlasy, ostrý nos. Příliš se mu nepodobal, spolu s bratrem po něm oba měli jen ty ocelově šedé oči. Zatímco Ezra postupně do otcovy podoby dospíval, on sám byl spíš po matce. Čím byl starší, tím méně mu to vadilo.

„Co univerzita?“

„Docela náročná.“

„Tak to má být.“

„Nejspíš ano.“

„Jaká byla cesta?“

„Příšerná.“

„Tak to by sis měl odpočinout.“

Anselmovi málem zacukaly koutky v ironickém úsměvu, ale ovládl se. To bylo všechno. Dvě minuty zdvořilých frází po měsících mlčení. Upřímnější rozhovor vedl i s Robinem než s vlastním otcem. Vlastně ho to vůbec nepřekvapovalo.

„Jak je na tom?“

Bylo jasné, o kom mluví. Lordu Godwinovi přelétl přes obličej stín. Zadíval se někam za synova záda.

„Poslední týdny jen leží. Pokoušel jsem se ji přesvědčit, aby někdy vyšla ven na vzduch, ale... komorná je jediná, s kým si občas vymění pár slov. Jinak mluví z cesty, neví, kde je, chová se jako malé dítě. Zhoršuje se to.“

„Co doktor Baxter?“

„Chodí sem pravidelně, naposled tu byl před týdnem. To on mi řekl, abych ti napsal,“ vysvětlil. „Máme se připravit na nejhorší.“

Anselm nevěděl, co ho zaskočilo víc — jestli doktorova prognóza, nebo fakt, že mu otec nenapsal z vlastní vůle, anebo netečnost, s jakou mu to celé oznamoval. Nejspíš všechno dohromady.

„Je to... nedá se nic dělat?“

Lord Godwin zvedl ze stolku šálek čaje, usrkl a vrátil hrneček nazpátek. „Podle doktora Baxtera má zlomené srdce a ten žal ji pomalu tráví.“

Zůstal stát jako oparený, neschopný slova.

„Zastav se za ní po večeri, bude sice unavená, ale možná ji výjimečně zastihneš v dobré náladě. Teď mě omluv, potřebuji si ještě něco zařídit.“

S těmi slovy odešel ze salonku a nechal Anselma samotného. Nic se nezměnilo. Od chvíle, kdy zemřel jeho bratr, celá jejich rodina upadla do téhle chladné apatie a ani čas žádné rány nezahojil. Trvalo mu dlouho, než našel zbytky síly a přinutil se ze salonku odejít.

Ložnice jeho matky byla v patře, na opačné straně od jeho pokoje. Na zaklepání nikdo neodpovídal, a tak vešel dovnitř. V pokoji byla tma a těžký nevětraný vzduch. Přes zabouchnuté okenice dovnitř nepronikl ani paprsek slunečního svitu. Jediným zdrojem světla byla petrolejová lampa na nočním stolku. Anselma v nose zaštipal puch lihu a moči. Jeho matka ležela v posteli s nebesy a její drobná útlá postava pod těžkými přikrývkami téměř zmizela.

Potichu se přikradl až k ní a posadil se na kraj postele. Nehýbala se, vypadala, že hluboce spí, oční víčka se jí chvěla. Dlouhou chvíli ji pozoroval. Jak málo se podobala obrazu matky, na který si uchovával pečlivě strážené vzpomínky. Nemoc ji pomalu stahovala do temnot.

„Ezro... jsi to ty?“ zachřčela náhle.

Anselma píchlo u srdce. Nevěděl, co říct.

„Ezro?“

Bledá kostnatá ruka nahmatala tu jeho. Mohl matce lhát. Mohl si bratrovo jméno znovu vypůjčit.

„To jsem já, Anselm, mami.“

Lady Godwinová otevřela oči, vypadala zmateně. Jemně ji pohladil po hřbetu ruky.

„To jsem já,“ zopakoval. „Ezra... Ezra tady není.“

„Není...? Ale vrátí se, vid' že ano?“

Sotva jí poslední slova splynula ze rtů, znovu neklidně usnula. Zněla jako modlitba a úpěnlivá prosba v jednom. Bolelo ho z toho u srdce.

„Neboj se, mami,“ zašeptal. „Vrátí se.“

Kapitola čtvrtá

KLUB SPIRITUÁLNÍCH PROŽITKŮ

Vzduch voněl tichem a mokrou hlínou. A tak to oba měli nejraději.

Cillian Selwyn strávil část odpoledne kopáním hrobu. Země byla promáčená a dalo mu práci hrob vyztužit dřevem tak, aby se dovnitř vešla rakev a jáma se nezasypala půdou. Ada mezitím v jejich skromném pohřebním ústavu *Slzy & Funus*, což byl až příliš honosný název pro jednu místnost na přijímání pozůstalých s márnicí, přichystala Molly Twiddleovou na její poslední cestu. Její tělo bylo vyhublé a nijak těžké, což jí usnadňovalo manipulaci. Odvázala jí z prstu provázek, který vedl podél zdi až ke zvonečku v okně. První noc v márnici ho přivazovali ke všem tělům, kdyby je náhodou prohlásili za mrtvé předčasně. Stačil jen malý záškub svalu a zvonek by je hned upozornil, že nebožtík ještě dýchá.

Pohřeb si rodina přála druhý den odpoledne, nic okázalého, nic drahého. Ada mrtvou ustrojila do černých šatů, které dostala od rodiny, lehce ji nalíčila, aby jí dodala trochu barvy do obličeje, až se na ni její vnoučata zítra naposledy podívají. Smrková rakev, do které ji uložila, patřila k nejlevnějším. V mokré hlíně se rozpadla poměrně rychle a do dvaceti let z Molly Twiddleové zbudou jen kosti.

„Já myslím, že jsem odvedla dobrou práci, co říkáš?“ zeptala se bezmyšlenkovitě Belzebuba.

Kocour jí věnoval jeden povýšený pohled a vrátil se k mlaskavému čištění kožichu.

„Někdy se člověk musí pochválit sám.“

Ada přiklopila víko rakve a vyšla po schodech z podzemní márnice do horní místnosti. Než se za ní zavřely dveře, Belzebub rychle proběhl za její sukní. Nad márnici měla něco jako svou malou pracovnu. Přijímala zde pozůstalé, kněze, kameníky nebo květinářku. Vedla si tu taky účetní knihy a pečlivou kartotéku úmrtních listů. Když byla mladší, staral se o všechno její otec. Na pořádek si příliš nepotrpěl.

Vodil ji s sebou k mrtvým i pozůstalým odmalička — k mrtvým, aby si na ně zvykla, a k pozůstalým, aby za něj s nimi komunikovala. Pečlivě si zapsala pár poznámek do knih a pak sfoukla svíčku na stole a spolu s kocourem vyšla do tmy. Dveře za sebou zamkla na železný zámek a klíč na černé stuze si uvázala kolem krku.

Otec právě dokopal hrob a s lopatou v jedné a rýčem v druhé ruce se vracel do chalupy. Ada mu připravila lavor s teplou vodou z kamen, aby ze sebe to nejhorší smyl už venku. A zatímco si Cillian drhl kartáčem špinavé ruce, Belzebub se mu láskyplně otíral o kotníky.

Dnes večer půjdu do hospody, zaznamoval.

Ada povytáhla obočí.

Nekoukej tak na mě. Pintu piva si zasloužím. Zamkla jsi márnici?

„Ano,“ poklepala rukou na hrud', kde jí visel klíč.

Dáš na krchov pozor. Když máme čerstvou mrtvolu, začnou se sem slézat supi.

„Myslíš, že znovu řadí vykradači hrobů?“

Nikdy nevíš.

Cillian Selwyn si otřel ustaraný obličej do kusu hadru. Adu napadlo, že za poslední dva roky hodně sešel a začal vypadat staře. Kdysi doufala, že by se mohl ještě na stará kolena oženit, aby se o něj měl kdo postarat. Jenže na to byl příliš samotářský. Teď to ale vypadalo, že opravdu zůstanou na tomhle světě sami.

Čím čerstvější tělo...

„...tím víc peněz, já vím,“ dořekla za něj. „Dám na něj pozor. Běž si v klidu i na dvě penty, pohlídám to tu.“

Hrobník dceru poplácal po ramenou a zamířil do chalupy. Ada se zhluboka nadechla. Vzduch voněl tichem a mokrou hlínou. A takové noci byly v nekropoli ty nejrušnější.